

Marian Kochanowski

Białogarda, gm. Wicko, woj. śląskie

Informator Archeologiczny : badania 14, 140-141

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Główne partie wału zostały zniwelowane. Na nieznacznym odcinku zaobserwowano ślady po rzędzie słupów pionowo wbitych, średnicy 25-30 cm, pochodzące z konstrukcji wieńczących wał. Nie tworzyły one jednak ostrokołu, lecz raczej należy się liczyć tutaj ze zwieńczeniem wzniesionym w rodzaju konstrukcji na tzw. łątkę zastępczą.

Na podstawie dotychczasowych badań ustalono, że zachodni odcinek wału sięgał około 16 m długości, wysokości jego nie można jeszcze określić ponieważ nie ukończono eksploracji nawarstwień.

Do zachodniego odcinka wału przylega fosa, obecnie prawie całkowicie zasypana. Jej szerokość wynosi około 10 m. Brzeg wzmocniony był rzędem pionowo wbitych kołków oraz wykładany faszyną. Dotychczas wypełnisko fosy wyeksplorowano na głębokość 2,2 m.

We wchodnim odcinku wału grodziska widoczne jest zakłębienie terenu. W miejscu przerwy ramiona wału nie schodzą się, a odstają od siebie. Jedno z ramion jest nawet szersze. Wykopem objęto północno-wschodnie ramię wału i część zakłębienia. Na odcinku tym wyeksplorowano dotychczas 60 cm nawarstwień. Stwierdzono, że badany odcinek wału od strony wewnętrznej, a także zakłębienie zakończone były konstrukcjami drewnianymi. Częściowo były one przepalone, łączyły się prawdopodobnie z relikami bramnymi. Do nich dochodziła droga o nawierzchni wzmocnionej kamieniami, częściowo odkryta także we wnętrzu grodu.

Zewnętrzna strona wału została zbudowana z gliny, zaś podstawa jego obłożona była warstwą kamieni. Poniżej podstawy w rowie sondażowym, metrowej szerokości, odkryto ślad po słupie średnicy 30 cm.

W nawarstwieniach wałów, a także przy fragmencie urządzenia bramnego i wjazdu odkryto materiał, na który składały się przede wszystkim skorupy naczyń wczesnośredniowiecznych, obtaczanych górami, w mniejszej ilości obtaczane całkowicie. Dotychczas nie odnaleziono innych zabytków, na podstawie których można uściślić chronologię obiektu.

Na podstawie dotychczas uzyskanych materiałów chronologię grodu określa się na VIII-XI wiek.

W toku dalszych badań pilnym zadaniem będzie wyjaśnienie obecności członu II /jak wskazuje na to hipsometria obiektu/ oraz funkcji członu I i II.

Materiały z badań znajdują się w WOAK we Wrocławiu.

Badania będą kontynuowane.

BIAŁOGARDA, gm. Wiczo
woj. śląskie

Muzeum w Lęborku

Badania prowadził mgr Marian Kochanowski.
Finansował WKZ w Słupsku. Szósty sezon
badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne
/X-XIII w. /.

Obiekt usytuowany jest na dużym cyplu naturalnego wyniesienia
polodowcowego w centrum wsi. Zajmuje powierzchnię 1,300 m², z te-
go konstrukcje zasadniczego grodu zajmowały obszar około 470 m².
Ślady umocnień obronnych słabo czytelne, jedynie przebieg fosy od
strony południowej jest wyraźny.

W badaniach skoncentrowano się na wyeksplorowaniu warstw
kulturowych w zachodniej partii grodu, nawiązując do wcześniejszych
badań prowadzonych w części centralnej.

Początkowo wytyczono jedynie dwa wykopy na osi E-W, które
dochodziły do zachodniego zbocza grodziska. W następstwie odsłone-
cia obiektu mieszkalnego w północnej części wykopów wytyczono dwa
kolejne.

Stwierdzono, że pozostałością po grodzie jest rozsypisko wału
i warstwa kulturowa we wnętrzu grodziska, zalegająca pod około 30 cm
warstwą humusu. W odległości 7,8 m od obecnie istniejącej krawędzi
zachodniej skarpy, na głębokości 45 cm, uchwycono zarys obiektu
mieszkalnego o wymiarach 450 x 395 m /dłuższy bok na osi N-S/,
zachowanego w partii spągowej o ogólnej miąższości około 60 cm.
Tuż obok chaty, przylegając do północnej ściany znajdowała się ja-
ma odpadkowa o średnicy 160 cm i miąższości około 155 cm. Oprócz
niej w niewielkiej odległości od chaty zaobserwowano kilka dalszych
jam o bliżej nieokreślonej funkcji.

Ciekawych danych dostarczyła także analiza profilu południowego
wykopu 2/80, gdzie na długości 280 cm zachował się przejrzyste
przekrój boczny konstrukcji wału z zachowanymi fragmentami bierwion
drewnianych w kontekście intensywnej spalenizny i sprażonej w ogniu
gliny.

W trakcie eksploracji odkryto kilkaset fragmentów ceramiki,
liczne kości zwierzęce oraz wyroby metalowe: klucz żelazny, gwoź-
dzie i nożyk żelazny. Znaleziony materiał zabytkowy wskazuje, iż
gród użytkowany był najwcześniej na przełomie X/XI w., jego schy-
łek można określić na koniec XIII wieku.

Materiał złożono w Muzeum w Lęborku.

Badania będą kontynuowane.

BŁOTNICA OPOLSKA,
gm. Strzelce Opolskie
woj. opolskie

patrz
uzupełnienia 1979